

DEÁK ÁDÁM

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Történelemtudományi Doktori Iskola, Modernkor Doktori Program

deak.adam930615@gmail.com

Követválasztási mozgalmak a vármegyékben az 1847/48. évi utolsó rendi országgyűlés előtt

Előadásomban arra vállalkozom, hogy bemutassam az 1847. évi vármegyei követválasztásokat és megrajzoljam a reformkor végének országos politikai képét. Az 1843/44. évi országgyűlés eredményei csalódást keltőek voltak a liberális ellenzék számára, hiszen a felvetett megannyi reformjavaslat közül alig valósult meg néhány. A diéta berekesztése után a bécsi udvar és a kormányzat hozzálátott, hogy a liberális erők túlsúlyának gátat szabjon a vármegyékben, ezért az adminisztrátori rendszer kiterjesztésébe fogott. Számos megyében leváltották a korábbi főispánt és helyettük új, udvarhű főispánokat vagy adminisztrátorokat nevezett ki V. Ferdinánd. Ezeknek az új főispánoknak és adminisztrátoroknak az volt a feladata, hogy a kormányzásukra bízott vármegyében tartózkodjanak, vezessék a közgyűléseket, ellenőrizzék a számadásokat és a tisztviselők munkáját. Emellett céljuk volt az is, hogy a következő országgyűlésre a kormányzat számára megfelelő követeket válasszanak és követutasításokat dolgozzanak ki. 1844 után a vármegyékben megélénkült a politikai élet, számos egylet és kört alakítottak (Nemzeti Kör, Pesti Kör, Közhasznú Gyűlde), amelyek a liberális és konzervatív erők magjait alkották. Ezek után 1846-ban a Konzervatív Párt, 1847-ben pedig az Ellenzéki Párt alakult meg. Mindezek fényében került sor 1847 őszen a követválasztásokra a vármegyékben. Miután az uralkodó 1847 szeptemberében körlevelet küldött a törvényhatóságokba, hogy 1847 novemberében országgyűlést hív össze, minden vármegyében megválasztottak két-két követet és utasításokkal látták el őket.